

ผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps
เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา

The effect of using the model to enhance the quality of teaching Based on learning according to
GPAS 5 Steps to enhance students' learning skills in Thailand 4.0 of the elementary education

วิสูตร โพธิ์เงิน*

Wisud Po Ngern

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม 7300

Faculty of Education, Silpakorn University,

Nakhon Pathom, 73000 Thailand

*Corresponding Author E-mail: wisudpo@gmail.com

ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน

Chanasith Sithsungnoen

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม 7300

Faculty of Education, Silpakorn University,

Nakhon Pathom, 73000 Thailand

มาเรียม นิลพันธุ์

Maream Nilapun

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม 7300

Faculty of Education, Silpakorn University,

Nakhon Pathom, 73000 Thailand

เอกชัย ภูมิระรื่น

Akkachai Poomrarueng

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม 7300

The Demonstration school of Silpakorn University,

Nakhon Pathom, 73000 Thailand

(Received: June 3, 2020; Revised: September 17, 2020; Accepted: October 17, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ 1) ด้านครู 1.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน 1.2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน และ 1.3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และ 2) ด้านนักเรียน 2.1) ความสามารถในการคิดขั้นสูง 2.2) ความเป็นนวัตกรรม 2.3) ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และ 2.4) คุณธรรมจริยธรรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ครู และนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้ ด้านครู 1) รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 3) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านนักเรียน 1) แบบประเมินการคิดขั้นสูง 2) แบบประเมินความเป็นนวัตกรรม 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และ 4) แบบประเมินคุณธรรมจริยธรรม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าในด้านครู 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับดี 2) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด และ 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ระดับดีมาก ด้านนักเรียน 1) นักเรียนมีความสามารถในการคิดขั้นสูงระดับดี 2) นักเรียนมีความเป็นนวัตกรรมระดับดี 3) นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมระดับดี และ 4) คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน, แนวคิด GPAS 5 Steps, ไทยแลนด์ 4.0, ประถมศึกษา

Abstract

The purpose of the research is to study the effect of using the model to enhance the quality of teaching Based on learning according to GPAS 5 Steps to enhance students' learning skills in Thailand 4.0 in the elementary education as follow; 1) teachers: 1.1) knowledge and understanding of teaching 1.2) teaching design ability, and 1.3) teaching management ability 2) Students: 2.1) Higher Order Thinking 2.2) Innovator skills 2.3) Innovative ability

and 2.4) morality and ethics. Target groups are administrators, teachers and elementary school students of Demonstration School Valaya Alongkorn Rajabhat University, academic year 2018. Research instruments and data collection are divided into 2 parts, which are teachers and students, as follows: Teachers; 1) the model to enhance the quality of teaching Based on learning according to GPAS 5 Steps. 2) Knowledge and Understanding of Teaching Test for teachers, and 3) Assessment of Teaching management. Students; 1) Higher Order Thinking Assessment 2) Innovative skills Assessment 3) the ability in Innovation Assessment 4) Morality and Ethics Assessment. The data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation.

The result of the research shows that; teacher's aspects 1) knowledge and understanding about teaching were at the good level, 2) Teaching design ability of the teachers were at the highest level, and 3) teaching management ability of the teachers were at the good level.; student's aspects: 1) Higher order thinking of the students were at high level, 2) Innovator skills of the students were at high level, 3) Innovative ability of the students were at high level, and 4) Morality and ethics of the students were at the highest level.

Keywords: To enhance the quality of teaching, GPAS 5 Steps, Thailand 4.0, Elementary Education

ความเป็นมา

การศึกษาของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้ยึดโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ โดยที่การศึกษาจะผลิตคนเพื่อตอบสนองกับการขับเคลื่อนนโยบายนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 – 2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 1) ได้วางกรอบแนวคิดและหลักการสรุปได้ว่าประเทศไทยยังคงเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปิดการค้าเสรี เทคโนโลยีแบบใหม่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ คือ การรื้อฟื้นและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาส่งเสริมการปฏิรูปประเทศเพื่อพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และสังคมเป็นสุข และกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศหลายยุทธศาสตร์ โดยมีที่ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์นโยบายที่เน้นมากคือการพัฒนาศักยภาพมนุษย์คือการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของไทย ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และมีทักษะในการประกอบอาชีพและมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดฝึกทักษะ กระบวนการคิด เพื่อแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นฝึกการปฏิบัติจริง และในปัจจุบันการศึกษาทั่วโลกให้ความสำคัญกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เตรียมนักเรียนหรือเยาวชนให้ดำรงชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการเน้นเรื่องการเรียนรู้ 3R x 8Cs 3R ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 8C ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม(Creativity and Innovation)ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างวัฒนธรรมทัศน์ (Cross-Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้าน

การสื่อสาร สารสนเทศ และ รู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และการรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะ การเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมี เมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2561: คำนำ) ซึ่งทักษะด้านการสร้างสรรค์ และ นวัตกรรม (Creativity and innovation) และทักษะด้าน ความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์(Cross-cultural understanding) เป็นทักษะที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ 2562 : 4-6) ที่กำหนดคุณลักษณะของ ผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ ก้าวทันโลกดิจิทัล เป็นผู้ร่วมสร้าง นวัตกรรม มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนา นวัตกรรม อีกทั้งจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2564 (2562) ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ โดยที่ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning จากการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ทางด้านดิจิทัลและทักษะชีวิตซึ่งต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้น ในนักเรียนทุกระดับชั้น การออกแบบการเรียนรู้เป็นสิ่ง สำคัญยิ่งซึ่งในโรงเรียนได้นำรูปแบบของชุมชนแห่งการ เรียนรู้เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community – PLC) มาพัฒนาครู และผู้ บริหารทั้ง สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนในการขับเคลื่อน การปฏิรูปการเรียนรู้อย่างเป็นระบบทั้งการปฏิบัติ การกำกับ ติดตามและการนิเทศแนะนำเพื่อปรับปรุงพัฒนาและควร พัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBT : School-Based Training) เพื่อไม่ให้ครูทิ้งห้องเรียนและเรียนรู้นวัตกรรม การสอนร่วมกันจากสภาพจริง กระบวนการเรียนการสอน GPAS 5 Step ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2561) มีจุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครูออกแบบการเรียนรู้โดย ครูต้องกำหนดว่านักเรียนจะสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็น ข้อความรู้ จากการเรียบเรียงความคิดของตนเองในการสรุป ความคิดรวบยอด (ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2559:151- 152)

ในการพัฒนาเด็กไทยให้อยู่และเป็นผู้ผู้นำในยุค Thailand 4.0 อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน โดยเฉพาะ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ การใช้รูปแบบการสอน GPAS 5 Steps จึงมีความสำคัญต่อ พัฒนาระบบการคิดนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมซึ่งรูปแบบการสอนดังกล่าวเป็นรูปแบบการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาและแข่งขันทางความคิดนวัตกรรม และการเป็น พลเมืองโลกที่ดี กระบวนการเรียนการสอน GPAS 5 Step ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2561) ซึ่งมี ขั้นตอน 5 ขั้น คือ 1) GATHERING : การรวบรวมและเลือก ข้อมูล 2) PROCESSING : การจัดกระทำข้อมูล 3) APPLYING : การประยุกต์ใช้ความรู้ 4) A1 : Applying and Constructing the Knowledge) ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ 4) A2 : Applying the Communication Skill และ 5) ขั้นสื่อสารและนำเสนอ SELF – REGULATING : การกำกับตนเองหรือการเรียนรู้ได้เองทักษะกระบวนการคิด GPAS จึงเป็นขั้นตอนและจุดเน้นในการจัดกระบวนการ เรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครู ออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่านักเรียนจะสรุป ความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นข้อความรู้ จากการเรียบ เรียงความคิดของตนเองในการสรุปความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์หลักการและทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น กระบวนการ สร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเก็บข้อมูลและ เลือกข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำข้อมูลมาจัดกระทำ เป็นกลุ่มเป็นหมวดหมู่ จำแนกเพื่อให้ได้ความรู้ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่างๆ สิ่งที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้จะตก ผลึกภายในตัวของผู้เรียนจะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพ ของผู้เรียนและสะท้อนออกมาในภาระงานหรือการปฏิบัติ ที่ครูมอบหมายเพื่อวัดและประเมินผลในเรื่องที่สอนการ เรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิด พุด ทำ เสมอๆ เพื่อ ปรับปรุงงานในขณะที่ดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น โดยที่กระบวนการ จัดกาเรียนรู้ GPAS 5 Steps จะเสริมสร้างสิ่งที่ติดตัว นักเรียนไป คือวิธีการคิด กระบวนการแสวงหาความรู้

ความสามารถในการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะกลายเป็นลักษณะนิสัยของผู้เรียน ที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็น “บุคคลที่คิดเป็น รักการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษากลยุทธ์การใช้ รูปแบบการสอน GPAS 5 Steps เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และหาแนวทางการนำกลยุทธ์ รูปแบบการสอน GPAS 5 Steps ไปใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอนของครูโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับ ประถมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ จึงไม่เพียงอบรมสั่งสอนความรู้เท่านั้นแต่ยังพัฒนา ความเป็นมนุษย์ทั้งในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และ สติปัญญา และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนที่ระดับสูงขึ้น

ผู้วิจัยโดยคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรม ราชูปถัมภ์และสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) ร่วมมือ กันเพื่อที่จะพัฒนางานวิชาการ งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อก ยกระดับความสามารถด้านการเรียนการสอนของครู ปฐมวัยนำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นไปตาม มาตรฐานของชาติ พ.ศ. 2561 และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2560 – 2579 ซึ่งให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาและ การเรียนรู้ ปลุกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีเร่งเสริมสร้าง สังคมนวัตกรรมมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต ยุทธศาสตร์กิจและสังคม 4.0 ทั้ง 3 หน่วยงานได้ตระหนักถึง ความสำคัญดังกล่าวจึงได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนารูปแบบ การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุค ไทยแลนด์ 4.0 โดยใช้โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ระดับชั้นประถมศึกษา เป็นฐานในการเรียนการสอนและหน่วยวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษาด้วยการศึกษา ผลของรูปแบบฯ ประกอบด้วยดังนี้

1. ด้านครู 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps 2) ความสามารถ ในการออกแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps และ 3) ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิด GPAS 5 Steps

2. ด้านนักเรียน 1) ความสามารถในการคิด ขั้นสูง 2) ความเป็นนวัตกรรม 3) ความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม และ 4) คุณธรรมจริยธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มีการนำเนื้อหาและกระบวนการ รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย จากคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลสนับสนุนจาก สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

หลักการ : การยกระดับคุณภาพการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม (Creative Innovation) และมีความเป็นนวัตกรรม (Innovator) ในทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 และยุค 4.0 ด้วยการเรียนการสอนด้วยวิธีสอน GPAS 5 Steps ผ่าน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ : 1) เป้าหมายที่เกิดขึ้นกับครู ได้แก่ 1.1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน Active Learning ด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps 1.2) ครูมีความสามารถในการออกแบบการเรียน การสอน Active Learning ด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิด GPAS 5 Steps 1.3) ครูสามารถจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เรียนรู้ Active Learning ด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิด GPAS 5 Steps 2) เป้าหมายที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน ได้แก่ 2.1) นักเรียนมีความคิดขั้นสูง 2.2) นักเรียน มีความเป็นนวัตกรรม 2.3) นักเรียนสร้างสรรค์นวัตกรรม 2.4) นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม

การเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps: ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน

มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน (Peer Coach) ครูและนักเรียน (Participation) ร่วมกันปฏิบัติสรุปความรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ โดยขั้นที่ 1 สังเกตรวบรวมข้อมูล (Gathering) ขั้นที่ 2 คัดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge) ขั้นที่ 4 สื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill) ขั้นที่ 5 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

กระบวนการขั้นตอนรูปแบบการยกระดับคุณภาพการศึกษา

1) กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (Set Vision and Goal) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารโรงเรียน (Administrator) คณะครู (Teachers) และ โค้ช (Coach) ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ประชุมวางแผนร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาครู ในเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps

2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) เป็นขั้นตอนที่ โค้ช (Coach) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอน GPAS 5 Steps และนำเสนอตัวอย่าง

3) สร้างโค้ชและการนิเทศ (Coach and Supervision) เป็นขั้นตอนที่ โค้ช (Coach) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ร่วมกันวางแผนและทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทาง รูปแบบ วิธีการ รวมทั้งเครื่องมือประเมินกิจกรรม

การโค้ชและการนิเทศสอนตามเทคนิคการสอน GPAS 5 Steps

4) ศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นขั้นตอนที่ ผู้บริหารโรงเรียน (Administrator) คณะครู (Teacher) และ โค้ช (Coach) ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ร่วมกันสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของแต่ละกลุ่มสาระด้วย Online เพื่อการสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนิเทศ การโค้ช การเยี่ยมชั้นเรียน พร้อมทั้งติดตามการดำเนินการต่างๆ ร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียน (Administrator) คณะครู (Teacher) โค้ช (Coach) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

5) ประเมินผลที่คาดหวัง (Evaluate the expected results) เป็นขั้นตอนที่โค้ช (Coach) ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) คณะครู (Teacher) และผู้บริหารโรงเรียน (Administrator) ร่วมกันประเมินผลทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นวัตกรรม การสอน สื่อ และวัดและประเมินผลของครู

การวัดและประเมินผล ได้แก่ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และ การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning)

ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ 1) การเสริมพลัง (Empower) 2) การใช้เทคโนโลยี (Technology Literacy)

3) การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coach) 4) ความรู้ความเข้าใจและเจตคติของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครูระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 29 คน และกลุ่มที่ 2 นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 708 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 : ระดับชั้นประถมศึกษา โดยใช้แบบแผนแบบแผนการวิจัย One Shot Case Study มีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการ

เรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษาไปใช้กับครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ระหว่างเดือนตุลาคม 2561 ถึง กุมภาพันธ์ 2562 โดยมีขั้นตอนและกิจกรรมดังตาราง 1

ตาราง 1 ขั้นตอนและกิจกรรมการนำรูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในระดับชั้นประถมศึกษา

เวลา	กิจกรรม	บทบาทโค้ช	บทบาทครู
ตุลาคม 2561	Plan and Design Lesson (วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้)	สร้างกลุ่มในการสื่อสาร/ เป็นสมาชิกกลุ่มสาระ	เป็นสมาชิกในกลุ่มการสื่อสารแต่ละกลุ่มสาระ
พฤศจิกายน - ธันวาคม 2561	Plan and Design Lesson (วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้)	1. แนะนำการเรียนการสอนด้วย GPAS 5 Steps ร่วมกับนวัตกรรมการสอนของครู - แนะนำการสอนส่งเสริมการคิด การเป็นนวัตกรรม และการสร้างนวัตกรรม และคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 2. ส่งข้อเสนอแนะ แผนการเรียนการสอน ของครู 1 หน่วยการเรียนรู้ และส่งประเด็น ข้อเสนอแนะก่อนครูสอน 1 อาทิตย์	1. ส่งแผนการเรียนการสอน 1 หน่วยที่เป็น การสอนด้วยการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps+ นวัตกรรม (หลักสูตร เทคนิคการสอนสื่อวีดิทัศน์และประเมินผล) เป็นแผนการสอนที่จะสอน ช่วงเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม-มกราคม ก่อนสอน อย่างน้อย 2 สัปดาห์ ลงใน Line e-mail ของโค้ช 2. ปรับปรุงแก้ไข และส่งให้ โค้ช อีกครั้ง
มกราคม- กุมภาพันธ์ 2562	Implement and Observe (จัดกิจกรรมการเรียนรู้สังเกต)	1. เยี่ยมชั้นเรียน 1 ครั้ง ใช้การเยี่ยมชั้นเรียน แบบ online 2 ครั้ง (จะ Online ก่อนเยี่ยมก็ได้) 2. แนะนำการเรียนการสอนด้วย GPAS 5 Steps ร่วมกับนวัตกรรมการสอนของครู แนะนำการสอนส่งเสริมการคิด การเป็นนวัตกรรม และการสร้างนวัตกรรม และคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน (AAR : Action After Review หลังการสอน)	1. กำหนดวันแจ้ง ในการนำแผนการสอน ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้สอนที่ห้องเรียน แก่ Coach 2. ทำการสอนตามแผนการสอนฯ 3. ถ่ายวิดีโอบันทึกวีดิโอ การสอน * เน้นขั้นการใช้นวัตกรรมของครู และการสร้างนวัตกรรมของนักเรียน

ขั้นตอนนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร และผู้วิจัยร่วมถึงโค้ชที่ได้ดำเนินกิจกรรมภายใต้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษาและได้มีกระบวนการในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps โดยครูเป็นผู้ออกแบบและจัดการเรียนรู้มีโค้ช ผู้บริหาร และเพื่อนครูมาร่วมในการทำ PLC เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิด GPAS 5 Steps สำหรับจัดการเรียนการสอนในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ขั้นที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลหลังจากการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา การประเมินผลแบ่งตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ด้านครูโดยที่ครูได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ตามสาระที่ตนเองสอนและ 2) ด้านนักเรียนที่ได้เรียนรู้จากครูที่เข้าร่วมโครงการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านครูที่เข้าร่วมและได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps โดยมีการประเมินผลดังนี้ (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps (2) ความสามารถในการออกแบบการสอน และ (3) ความสามารถในการเรียนการสอน ของครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

2) ด้านนักเรียนที่ได้เรียนกับครูที่เข้าร่วมและได้ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps โดยที่มีการประเมินผลดังนี้ ได้แก่ (1) ความสามารถในการคิดขั้นสูง (2) ความเป็นนวัตกรรม (3) ผลงานสร้างสรรค์ นวัตกรรม และ (4) คุณธรรมและจริยธรรม

เครื่องมือในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มครู และกลุ่มนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้านครู ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ชนิดเลือกตอบ 4 โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการที่จะนำไปสร้างเป็นแบบทดสอบและหาค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.35-0.80 มีค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีการของคูเดอร์ - ริชาร์ดสันจากสูตร KR-20 โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.75 ค่าที่ได้ 0.82 และคัดเลือกจำนวน 30 ข้อ (2) แบบประเมินความสามารถในการออกแบบที่สร้างขึ้นองค์ประกอบการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครู และ(3) แบบประเมินความสามารถการเรียนการสอนของครู โดยที่เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ ความถูกต้องและความสอดคล้องของประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยเครื่องมือทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.78 – 1.00

2) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้านนักเรียน ประกอบด้วย (1) แบบประเมินความสามารถในการคิดขั้นสูง (2) แบบประเมินความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน (3) แบบประเมินผลงานนวัตกรรมของนักเรียน (4) แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน ที่บ่งชี้ถึงคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และ (5) แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps โดยที่เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ ความถูกต้องและความสอดคล้องของประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยเครื่องมือทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.78 – 1.00

การวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

โดยหาค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุศไทยแลนด์ 4.0 ในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นดังนี้

ด้านครู

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูระดับชั้นประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 66.67 รองลงมาอยู่ในระดับดี ร้อยละ 22.23 และอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 11.12 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูประถมศึกษา

คะแนนสอบ	จำนวน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
26-30	11	37.94	ดีมาก
21-25	17	58.62	ดี
15- 20	1	11.12	พอใช้
รวม	29	100	

2. ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูระดับชั้นประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.67 , S.D = 0.43)

เมื่อพิจารณาเป็นเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูประถมศึกษา

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ	ลำดับ
1. ส่วนนำของแผนการเรียนการสอน	4.72	0.33	มากที่สุด	1
2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS	4.60	0.51	มากที่สุด	3
3. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.64	0.46	มากที่สุด	2
รวม	4.66	0.44	มากที่สุด	

3. ความสามารถการจัดกาเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูระดับชั้นประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 66.56 รองลงมาอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 44.45 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ความสามารถการจัดกาเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูประถมศึกษา

คะแนนการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
28-33	20	68.96	ดีมาก
22-27	9	31.04	ดี
รวม	29	100	

ด้านนักเรียน

1. ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียน
ทั้งระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

คิดเป็นร้อยละ 47.21 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็น
ร้อยละ 38.58 และอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 14.22
ดังตาราง 5

ตาราง 5 ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

คะแนนการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
14 - 16	271	38.28	ดีมาก
11 - 13	302	42.66	ดี
8- 10	135	19.06	พอใช้
รวม	708	100	

2. ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนระดับ
ชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ

42.66 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.52
และอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 21.32 ดังตาราง 6

ตาราง 6 ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

คะแนนการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
18 - 20	227	32.06	ดีมาก
14 - 17	353	49.87	ดี
10- 13	128	18.07	พอใช้
รวม	708	100	

3. ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =

2.09, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ
อยู่ในระดับดี ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ความเป็นนวัตกรรม	2.31	0.42	ดี
2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนานวัตกรรม	2.03	0.22	ดี
3. การใช้ความรู้ในการพัฒนานวัตกรรม	2.32	0.28	ดี
4. การออกแบบนวัตกรรม	2.46	0.41	ดี
5. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	2.25	0.18	ดี
6. ความสำเร็จของการพัฒนานวัตกรรม	2.16	0.18	ดี
รวม	2.26	0.28	ดี

4. คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D =

0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ
มาก ดังตาราง 9

ตาราง 9 คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.64	0.44	มากที่สุด
2. เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	4.60	0.49	มากที่สุด
3. ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	4.64	0.46	มากที่สุด
4. ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.57	0.44	มากที่สุด
รวม	4.62	0.46	มากที่สุด

ผลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนตาม
แนวคิด GPAS 5 Steps ของครู โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ สรุปได้ว่าครูมีความเข้าใจ
กระบวนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps มีการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน (Peer Coach)
ซึ่งในระหว่างการสอนครูได้สอดแทรกเทคนิคการสอน
ในขั้นตอนต่างๆ ของ GPAS 5 Steps โดยมีรายละเอียด
ในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering): ครู
นำเสนอสถานการณ์หรือสภาพปัญหา ผ่านเทคนิคการสอน
(การตั้งคำถาม สถานการณ์จำลอง เกม เพลง การใช้สื่อ
เทคโนโลยีสารสนเทศ) พร้อมกระตุ้นความสนใจผ่านการ
ตั้งคำถาม การสังเกต/สัมผัส/ลองลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียน
ได้ตั้งข้อสังเกต มุ่งหาข้อเท็จจริง (fact) ให้นักเรียนเชื่อมโยง
ความรู้เดิมและการอธิบายและดึงเข้าสู่ความรู้ใหม่ ครูมีการ
จัดเตรียมแหล่งข้อมูล (ใบความรู้ หนังสือ แผนภาพ แผนภูมิ
อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ) และเตรียมยุทธวิธีการดำเนินงาน
ของนักเรียน(ขั้นตอนการทำงาน/ใบงานการวางแผนหรือ
การออกแบบงานหรือใบงานวิเคราะห์ข้อมูลหรือในงาน
การเขียน mind mapping)

ขั้นที่ 2 ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing):
ครูมีการตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนหาแนวทางใหม่ในการ
จัดการ/แก้ปัญหาสถานการณ์หรือโจทย์ที่กำหนด ครูให้
นักเรียนคิดและตัดสินใจในการออกแบบวางแผนเพื่อทำ
กิจกรรม/เพื่อแก้ปัญหา/สร้างหรือผลิตชิ้นงาน/นำเสนอ
แนวทางใหม่และให้นักเรียนใช้แหล่งข้อมูล (ใบความรู้

หนังสือ แผนภาพ แผนภูมิ อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ)หรือ
หาข้อมูลเพิ่มเติม สรุปแผนการดำเนินงาน และสรุปการใช้
ความรู้ที่นำมาใช้ในการออกแบบในการปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ
(Applying and Constructing the Knowledge) : นักเรียน
จะเป็นผู้ปฏิบัติตามแผนที่ได้ออกแบบวางไว้ ครูเป็น
ช่วยเหลือ แนะนำหรือร่วมทำกับนักเรียนพร้อมทั้งอธิบาย
ให้ดูอีก เมื่อนักเรียนลงมือปฏิบัติเสร็จ ครูและนักเรียน
จะร่วมกันสรุปชิ้นงาน และภาระงานนั้นๆ โดยใช้เทคนิค
การตั้งคำถาม และสรุปจากใบงาน

**ขั้นที่ 4 ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the
Communication Skill) :** ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปราย
ซักถามถึงการนำเสนอผลงานการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครู
จะเป็นผู้ตั้งคำถามนำประเด็นกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกัน
ระดมความคิดในการนำเสนอผลงาน และมีการยกตัวอย่าง
การสื่อสารนำเสนอที่หลากหลาย นักเรียนร่วมกันสรุปการ
นำเสนอและการสื่อสารอีกครั้ง วางแผนและจัดทำ
การสื่อสาร ครูเป็นผู้แนะนำแนวทาง พร้อมจัดหาจัดเตรียมเวลา/
พื้นที่ในการนำเสนอ และกำหนดการนำเสนอ

**ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคม
และจิตสาธารณะ (Self-Regulating) :** ครูและนักเรียน
ประเมินร่วมกันและสรุปภาระงาน/ผลงาน มุ่งสู่ประโยชน์
คุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่น ในระดับ
ครอบครัว สังคม ประเทศ และโลก สร้างความภูมิใจในการ
ผลงานและโดยผ่านการประเมินตนเอง ประเมินจากผู้อื่น
ประเมินจากครู

อภิปรายผล

ผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0: ระดับชั้นประถมศึกษาที่แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านครู และด้านนักเรียน ดังนี้

ด้านครู (1) ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ครูระดับชั้นประถมศึกษา พบว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps จากการทำแบบทดสอบ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี สาเหตุเป็นเพราะในกระบวนการภายใต้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) มีการโค้ช (Coaching) จากผู้เชี่ยวชาญ (Expert) และกระบวนการชุมชนวิชาชีพ (PLC) ระหว่างครูกับบริหารโรงเรียน (Administrator) ครูกับเพื่อนครู (Peer) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอน GPAS 5 Steps สอดคล้องกับ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่าหลังการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูมีผลการถอดบทเรียนความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) ผลการศึกษาความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูระดับชั้นประถมศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) ซึ่ง McMilan & Chavis (1986) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยสมาชิกมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก รวมทั้งการให้และรับข้อมูล ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps ของครูระดับชั้นประถมศึกษาและ Hord (1997: 14-24) กล่าวว่าชุมชน

การเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ การร่วมมือกันและการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ได้ (3) **ผลการศึกษาความสามารถในการจัดเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps** ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในขั้นที่ 4 ศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ ผู้บริหารโรงเรียน (Administrator) เพื่อนครู (Peers) และโค้ช (Coach) รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ร่วมกันสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของแต่ละกลุ่มสาระด้วยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนิเทศ การให้คำแนะนำ การเยี่ยมชั้นเรียนและการติดตามการดำเนินการต่างๆ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน (Administrator) คณะครู (Peers) ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ผ่านระบบออนไลน์ และการไปพบปะพูดคุยที่ชั้นเรียน และการกำหนดการเยี่ยมชั้นเรียนมีการทำการสะท้อนผลการสอนของครู (Feedback) และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกครั้งหลังจากการสังเกตการณ์สอนของครู ในขั้นนี้จะมี 3 กิจกรรมย่อย คือ 1) วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้สังเกต และ 3) สะท้อนผลและปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับ DuFour & Eaker (1998) กล่าวว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการปฏิบัติจริงร่วมกัน (Action Orientation: Learning to Doing) สมาชิกจะเน้นการนำแนวความคิดและมุมมองไปสู่การปฏิบัติจริง ลงมือทำจริง อีกทั้ง Stigler & Hiebert (1999) กล่าวว่าความร่วมมือพัฒนาบทเรียนต้องอาศัยความพยายามจากผู้เกี่ยวข้องทุกด้าน และจะเป็นเครื่องมือที่ดำเนินต่อไปในการปรับปรุงการสอนโดยยึดการสังเกตอย่างรอบคอบของผู้เรียนและงานของเขาที่ทำในวงจรของการร่วมพัฒนาบทเรียนผู้สอนจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อสร้างเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน

ด้านนักเรียน (1) ผลการศึกษาความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีความคิดขั้นสูง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูได้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps เป็นขั้นตอนและเป็นระบบซึ่งในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนสอน

ตามแนวคิด GPAS 5 Steps ฝึกกระบวนการคิดที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาและการสร้างสรรค์ โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นกิจกรรมในลักษณะ Active Learning ผสมผสานกับแนวทางการออกแบบการเรียนรู้แบบ Backward Design ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันสู่เป้าหมายของการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูในการจัดการจัดการเรียนรู้ไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย (2) **ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา** ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูได้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps เป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เพราะเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด มี 5 ขั้นตอน เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูงเชิงระบบนำไปสู่การแสวงหาความรู้ การคิดขั้นสูงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเมินค่าและสร้างสรรค์ การสื่อสารการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการลงมือทำพร้อมนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับสันต์ สุทธาวาส และธีระวัฒน์ จันทิก (2558: 748) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรม โดยระบุคุณลักษณะของนวัตกรรมที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การระดมทรัพยากร การมองเห็นปัญหาและโอกาส การคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ การเสนอ ผลักดัน และทำความคิดให้เป็นจริง การสร้างเครือข่าย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ นวัตกรรม คือ บุคคลที่มีคุณลักษณะเป็นผู้ริเริ่มคิด เรียนรู้ และลงมือทำในสิ่งแปลกใหม่ ทำในสิ่งที่แตกต่างหรือทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน และยังสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พุทธศักราช 2560–2579) มีเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอด ให้มีทักษะและ

สมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุทธศาสตร์และสังคม 4.0 (3) **ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา** โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูได้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps เป็นขั้นตอนและเป็นระบบ (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), (2561) โดยเฉพาะทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูในการเรียนการสอนไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่เน้น การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560-2579) นโยบายที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พุทธศักราช 2560 – 2579) และ (4) **คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา** โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูได้จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด GPAS 5 Steps เน้นให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating) ที่เน้นให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), (2561) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560-2579) ว่าในด้านการศึกษาให้ความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี และแผนการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่เน้น ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พุทธศักราช 2560–2579) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของผู้เรียนไว้ในหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานว่ามีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการเรียน การสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ก่อนการออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน

1.2 ควรมีการจัดระบบประชุมพูดคุยหารือหรือ การจัดการความรู้ร่วมกันระหว่าง ครูกับครูด้วยกันเอง ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการให้เป็นกิจกรรม

เดียวที่สามารถบรรลุมาตรฐานตัวชี้วัดได้ครอบคลุมสาระ ที่สอน

1.3 ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ควรโดยใช้ประเด็นเรื่อง (Theme) ที่มีสภาพหรือปัญหา หรือสถานการณ์ที่ท้าทายความสามารถและเชื่อมโยงกับชีวิต จริงนักเรียน ครูจะต้องวิเคราะห์สาระถดถอยคความรู้ จากประเด็นเรื่องให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนา รูปแบบการยกระดับคุณภาพ การเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps ในการพัฒนา ทักษะอื่นๆ เช่น Digital literacy, Future Skills หรือทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา หรือในระดับชั้นอื่นๆ

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีระเบียบวินัยและความเป็น ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วสันต์ สุทธาวาส และธีระวัฒน์ จันทิก. (2558). วิจัยพัฒนาศักยภาพความเป็นนวัตกรการศึกษา. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(1), 748-767.
- ศิริวรรณ ภูมิพัฒน์วรชัย. (2559). การเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร*, 13(2), 24-38.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (2561). *เอกสารการอบรมการเรียนการสอน GPAS 5 Steps*. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนา คุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัทพรทิพกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564*. สืบค้น 17 กันยายน 2561, จาก <https://www.nesdc.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. สืบค้น 19 กันยายน 2561, จาก <http://www.http://qa.vru.ac.th/>.
- สุวิมล สพฤกษ์ศรี. (2562). *ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะ เป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- DuFour, R. & Eaker, R. (1998). *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement*. Bloomington, IN: National Educational Service.
- Hord, S. M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Texas: Southwest Educational Development Laboratory.

- McMilan, D. W. & Chavis, D. M. (1986). Sense of Community: A definition and Theory. *American Journal of Community Psychology*, 14(1), 6-23.
- Stigler, J. W. & Hiebert, J. (1999). *Teaching Gap: Best Ideas from the World's Teachers for Improving Education in the Classroom*. New York: Free Press.